

הכנסת העשרים וחמש

יוזמים: חברי הכנסת
עודד פורר
אביגדור ליברמן
יבגני סובה
שרון ניר
יוליה מלינובסקי
חמד עמאר

6510/25/פ

הצעת חוק הרבנות הראשית לישראל (תיקון – שירות צבאי כתנאי כשירות), התשפ"ו–2026

1. תיקון סעיף 5 בחוק הרבנות הראשית לישראל, התש"ס–1980¹, בסעיף 5(א), אחרי פסקה (2) יבוא:
- "(3) הוא שירת שירות צבאי או לאומי, אלא אם קיבל פטור משירות לפי חוק שירות ביטחון [נוסח משולב], התשמ"ו–1986²."
2. תיקון חוק שירותי הדת היהודיים [נוסח משולב], התשל"א–1971³, אחרי סעיף 12א יבוא:
- "כשירות להיבחר 12ב. כשיר להיבחר רב עיר מי ששירת שירות צבאי או כרב עיר לאומי, אלא אם קיבל פטור משירות לפי חוק שירות ביטחון [נוסח משולב], התשמ"ו–1986⁴."
3. תיקון חוק הדיינים, התשט"ו–1955⁴, בסעיף 3, האמור בו יסומן "(א)" ואחריו יבוא:
- "(ב) כשיר להתמנות לדיין מי ששירת שירות צבאי או לאומי, אלא אם קיבל פטור משירות לפי חוק שירות ביטחון [נוסח משולב], התשמ"ו–1986⁴."
4. תחולה הוראת סעיף 5(א)(3) לחוק הרבנות הראשית לישראל, התש"ס–1980, הוראת סעיף 12ב לחוק שירותי הדת היהודיים [נוסח משולב], התשל"א–1971

¹ ס"ח התש"ס, עמ' 90.

² ס"ח התשמ"ו, עמ' 107.

³ ס"ח התשל"א, עמ' 130.

⁴ ס"ח התשט"ו, עמ' 68.

והוראת סעיף 3(ב) לחוק הדיינים, התשט"ו-1955, כנוסחם בחוק זה, יחולו על רב ראשי, רב עיר או דיין שימונו אחרי פרסומו של חוק זה.

דבר היסבר

מוסד הרבנות בישראל מהווה זרוע רשמית של המדינה. רבנים ראשיים ורבני עיר הם מנהיגי ציבור המשפיעים על אורח חייהם של מאות אלפי אזרחים, ונהנים משכר ותנאים של עובדי מדינה בכירים. המצב הנוכחי, שבו אדם יכול לכהן בתפקיד ממלכתי רם שמייצג את המדינה, מבלי שנטל חלק בחובה האזרחית הבסיסית ביותר, יוצר נתק בין ההנהגה הרוחנית לציבור המשרת.

הצעת חוק זו נועדה לתקן עיוות היסטורי ומציעה לקבוע כי מי שכשיר לכהן כרב הראשי לישראל או כרב עיר הוא מי ששירת שירות צבאי או לאומי, אלא אם קיבל פטור משירות לפי חוק שירות ביטחון, התשמ"ו-1986. קביעה זו מבטאת את התפיסה שהרב הראשי לישראל ורב עיר בישראל חייבים להזדהות עם ערכי המדינה ולשאת בנטל הביטחוני או האזרחי. שירות בצה"ל אינו רק חובה חוקית, אלא תנאי מוסרי למנהיגות ציבורית בישראל.

בנוסף לכך, מוצע לקבוע כי מי שכשיר לכהן כדיין בבית הדין הרבני הוא מי ששירת שירות צבאי או לאומי, אלא אם קיבל פטור משירות כחוק. מערכת בתי הדין הרבניים היא חלק בלתי נפרד מהרשות השופטת במדינת ישראל. דיינים מחזיקים בסמכויות שיפוטיות נרחבות, פוסקים בענייני מעמד אישי ודיני משפחה, ושכרם מקביל לשכר שופטים במערכת האזרחית. כפי ששופט במערכת המשפט הכללית נדרש להיות חלק בלתי נפרד מרקמת החיים הישראלית, כך מתבקש שדיין, המכריע בגורלותיהם של אזרחים משרתים, יהיה שותף בעצמו בנשיאה בנטל הביטחוני. הכללת הדיינים בחוק זה מבטיחה כי כל שדרת הניהול והשיפוט הדתית בישראל תהיה מחויבת לערכי היסוד של המדינה ולשירות העם. החלת החוק על דיינים, בנוסף לרבנים ראשיים ורבני עיר, מסירה את העיוות שבו נושאי משרה בכירים הפוסקים מכוח חוקי המדינה, פטורים מחובותיה הבסיסיות של המדינה.

אימוץ הצעת החוק יביא לחיזוק אחדות העם ולצמצום תחושת חוסר השוויון. רב ששירת בצה"ל הוא רב שמכיר מקרוב את חוויותיהם של חיילינו, את אתגרי השירות ואת מחיר ההגנה על הארץ. הדבר יגביר את האמון של הציבור הרחב במוסד הרבנות ויהפוך אותו לרלוונטי ומכובד יותר בעיני כלל אזרחי ישראל.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
ח' בשבט התשפ"ו (26.01.2026)